

Sociologický dotazník

Prieskum názorov mladých ľudí pre potreby kampane:

„ALL DIFFERENT – ALL EQUAL“- „KAŽDÝ INÝ- VŠETCI ROVNÍ“

Vážený respondent, vážena respondentka

Slovensko sa aktívne zapojilo do celoeurópskej kampane nazvanej „Každý iný – všetci rovní“, ktorá sa týka tolerancie k odlišnosti, dodržiavania ľudských práv a poskytovaní príležitostí participovať na veciach verejných rôznym znevýhodneným skupinám . Uvedená kampaň je podporovaná Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.

V tejto súvislosti uskutočňuje IUVENTA celoslovenský prieskum názorov mladých ľudí vo veku od 14 do 26 rokov.

Dotazník je anonýmny, neuvádzajte preto Vaše meno, ani názov obce – mestá, v ktorom žijete.

V mene výskumného kolektívu pracovníkov IUVENTY, Centra pre výskum etnicity a kultúry a Agentúry sociálnych analýz „ASA,s.r.o. Vám ďakujeme za spoluprácu a za Vaše odpovede.

September 2006

Otázka č.1

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

V poslednom čase sa veľa hovorí o znevýhodnení a diskriminácii niektorých ľudí v rôznych oblastiach spoločenského života. Podľa Vášho názoru, sú alebo nie sú niektorí ľudia na Slovensku znevýhodňovaní či diskriminovaní z nasledujúcich dôvodov?

/Vašu odpoveď označte zakrúžkovaním príslušného variantu v každom riadku, prosím./

- 1 = veľmi často sú znevýhodňovaní
 2 = pomerne často sú znevýhodňovaní
 3 = pomerne zriedka sú znevýhodňovaní
 4 = celkom výnimočne sú znevýhodňovaní
 5 = vôbec nikdy nie sú znevýhodňovaní
 9 = nevie

A.	Z dôvodu rasového alebo etnického pôvodu	1	2	3	4	5	9
B.	Kvôli svojmu vierovyznaniu	1	2	3	4	5	9
C.	Kvôli zdravotnému postihnutiu	1	2	3	4	5	9
D.	Kvôli svojmu veku	1	2	3	4	5	9
E.	Kvôli pohlaviu	1	2	3	4	5	9
F.	Kvôli sexuálnej orientácii	1	2	3	4	5	9
G.	Kvôli inej štátnej príslušnosti	1	2	3	4	5	9
H.	Kvôli tomu, že sú nezamestnaní	1	2	3	4	5	9
F.	Inak znevýhodnení:/uved'te/	1	2	3	4	5	9

Otázka č.2

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Skúste povedať aspoň jeden príklad znevýhodnenia kvôli niektorému z uvedených dôvodov. Kto a prečo je podľa Vás znevýhodnený ?

.....

.....

Otázka č.3

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti.

Poznáte osobne niekoho vo svojom okolí, kto je podľa Vášho názoru nejakým spôsobom znevýhodnený alebo diskriminovaný ? / Kvôli nejakému z dôvodov uvedených v predchádzajúcej otázke ?/

1. - áno poznám
2. - nie, nepoznám
3. - neodpovedal

Otázka č.4

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Nachádzajú sa znevýhodnení alebo diskriminovaní ľudia aj medzi Vašimi rovesníkmi, alebo sa to podľa Vás týka inej vekovej skupiny ľudí ? / Označte prosím len jednu možnosť./

1. Aj medzi mojimi rovesníkmi sú ľudia, ktorí sú často znevýhodnení alebo diskriminovaní
2. Poznám ľudí vo svojom okolí, ktorí sú diskriminovaní, ale nie sú to moji rovesníci
3. Nepoznám nikoho takého vo svojom okolí
4. Doteraz som nad týmto problémom neuvažoval
5. Neodpovedal

Otázka č.5

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Označte prosím, či vo vašom bezprostrednom okolí / na ulici, na sídlisku, v obci / žijú príslušníci uvedených skupín obyvateľstva. Odpovedajte v každom riadku, prosím.

	Žijú v mojom bezprostrednom okolí	Nežijú v mojom okolí	Neviem
Rómovia	1	2	3
Maďari	1	2	3
Ľudia s iným ako kresťanským vierovyznaním	1	2	3
Ľudia s odlišnou sexuálnou orientáciou	1	2	3
Zdravotne postihnutí	1	2	3
Mentálne postihnutí	1	2	3

Otázka č.6

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Aké sú podľa Vás na Slovensku vzťahy medzi mladými ľuďmi z väčšinovej populácie s mladými ľuďmi, ktorí patria k uvedeným skupinám obyvateľstva ? /Označte prosím jednu z možností vždy v každom riadku./

	Vzťahy sú veľmi dobré	Vzťahy sú skôr dobré	Vzťahy sú skôr zlé	Vzťahy sú veľmi zlé
Rómovia	1	2	3	4
Maďari	1	2	3	4
Ľudia s iným ako kresťanským vierovyznaním	1	2	3	4
Ľudia s odlišnou sexuálnou orientáciou	1	2	3	4
Zdravotne postihnutí	1	2	3	4
Mentálne postihnutí	1	2	3	4

Otázka č.7

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

*Teraz Vám uvidíme dvojice výrokov. Vyberte z každej jeden, s ktorým sa stotožňujete viac:
/ Každý vybraný výrok zakrúžkujte, prosím/*

- A) Väčšina Rómov na Slovensku žije v zlých podmienkach preto, lebo sa nechcú prispôbiť pravidlám spoločnosti
 B) Väčšina Rómov žije v zlých podmienkach preto, lebo nemajú rovnaké možnosti ako ostatní riešiť svoju socio-ekonomickú situáciu.
- A) Je dobré, ak u nás žijú aj ľudia s iným vierovyznaním, napríklad moslimovia. Naše kultúry sa môžu vzájomne obohacovať.
 B) Islam je v rozpore s hodnotami, ktoré vyznáva naša spoločnosť. Moslimovia by nemali žiť v krajinách, ktoré sú tradične kresťanské.
- A) Homosexualita je prirodzená. Nevadí mi preto spolužitie ľudí rovnakého pohlavia.
 B) Vadí mi spolužitie ľudí rovnakého pohlavia. Prirodzené sú len vzťahy medzi mužom a ženou
- A) Utečenci sú ľudia, ktorí pochádzajú z krajín s nedemokratickými režimami a preto by sme im mali umožniť, aby na Slovensku našli dôstojný život.
 B) Utečenci sú potenciálnou hrozbou pre našu krajinu. Nemali by sme im vytvárať podmienky na to, aby sa tu mohli trvalo usadiť.

Otázka č.8

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

*Boli ste vy osobne niekedy slovné alebo fyzicky napadnutý/á/ kvôli:
/Odpovedajte v každom riadku, prosím. /*

	áno	nie	neodpovedal
Vašej farbe pleti	1	2	3
Kvôli tomu, že máte medzi rôznymi menšinami priateľov	1	2	3
Vašej etnickej príslušnosti	1	2	3
Vášmu vierovyznaniu	1	2	3
Vášim názorom	1	2	3
Vášmu oblečeniu, účesu ,atď.	1	2	3

Základné ľudské práva je možné charakterizovať ako skupinu práv, ktoré sú najviac spojené s osobnou integritou jedinca, človeka s jeho podstatou, živou osobou a osobnosťou.

Ústava Slovenskej republiky vymedzuje tieto základné ľudské práva: právo na život, právo na súkromie, právo na osobnú slobodu, právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, právo na majetok. Ústava ďalej zaručuje slobodu slova, pohybu a pobytu, slobodu myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery a ďalšie slobody.

Otázka č.9

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Poznáte nejaké organizácie /domáce alebo medzinárodné/, ktoré pomáhajú ľuďom, ktorých práva sú porušované? / Právna pomoc, zastupovanie, poskytovanie informácií / Ak áno, vymenujte všetky, na ktoré si spomeniete. /Vypíšte, prosím:/

.....
.....

Otázka č.10

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

*Uveďte názov dokumentu, ktorý sa venuje komplexne právam dieťaťa, prosím.
Vypíšte prosím/:*

1. – názov dokumentu /vypíšte, prosím/: .....
2. - nepoznám taký dokument

Otázka č.11

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Do akej miery ste vo všeobecnosti spokojný/á/ s nasledujúcimi zložkami vzdelávania v oblasti ľudských práv v škole? Odpovedajte v každom riadku, prosím.

1. – úplne spokojný/á/
2. - skôr spokojný/á/
3. – ani spokojný/á/, ani nespokojný/á/
4. – skôr nespokojný/á/
5. - úplne nespokojný/á/
6. - neviem posúdiť

Spôsob výučby ľudských práv na hodine /forma/	1	2	3	4	5	6
Úroveň prednášok, besied o ľudských právach / aktuálnosť, spôsob realizácie/	1	2	3	4	5	6
Obsah tém z oblasti ľudských práv /rôznosť tém/	1	2	3	4	5	6
Premietnutie teórie o ľudských práv do praxe / využitie v bežnom živote/	1	2	3	4	5	6
Názorné riešenie prípadného porušenia ľudských práv	1	2	3	4	5	6
Priestor na diskusiu k otázke ľudských práv	1	2	3	4	5	6

Otázka č.12

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Boli ste vy osobne niekedy svedkom situácie, ktorú by bolo možné nazvať porušením ľudských práv mladých ľudí tak, ako ju definuje Ustava SR ? /Označte prosím jednu odpoveď/

1. Áno, často som svedkom porušovania ľudských práv
2. Áno, už som bol/a/ svedkom porušovania ľudských práv mladých ľudí, ale nestáva sa to príliš často
3. Ani raz som nič podobné nezažil/a/
4. Nepamätám sa

Otázka č.13

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Predstavte si, že sa Vy sám / sama dostabete do situácie, že sú porušované Vaše ľudské práva. Ako by ste sa pravdepodobne zachovali ? /Vyberte prosím len jednu z uvedených možností./

1. Skúsil/a/ by som tú situáciu riešiť sám / sama
2. Obrátil /a/ by som sa s tým na svoju rodinu alebo priateľov
3. Požiadal/a/ by som o pomoc niekoho v škole /učiteľa, člena školskej samosprávy, člena školského / akademického senátu
4. Obrátil /a/ by som sa na niektorú z organizácií, ktoré sa venujú obrane ľudských práv a zastupovaniu obetí
5. Obrátil /a/ by sa na súd
6. Neurobil/a/ by som nič
7. Nevieam

Otázka č.14

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Skúste si teraz predstaviť, že ste sa stali svedkom nasledujúcej situácie. Ste so svojimi kamarátmi v reštaurácii alebo v bare a k vedľajšiemu stolu si prisadnú Rómovia. Čašník už všetkých dávno obslúžil, len nie zákazníkov pri vedľajšom stole. Po dlhom čakaní ho zastavia a žiadajú, aby ich už obslúžil. Čašník im však odpovie, že nie sú v bare vítaní a asi by sa mali radšej presunúť niekam inam. Ako by ste na túto situáciu zareagovali? /Označte prosím iba jednu odpoveď./

1. Väčšinou sa rozprávam s kamarátmi a nevšímam si, čo sa deje pri iných stoloch
2. Asi by som sa ich zastal a požiadal čašníka, aby ich obslúžil
3. Nijako by som nezasiahol, pretože čašník pravdepodobne aj tak len plní príkaz majiteľa baru/reštaurácie
4. Bol/a/ by som na strane čašníka a v prípade konfliktu by som ho podporil/a/
5. Nevieam, čo by som v tejto situácii robil/a/

Otázka č.15

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Pamätáte sa na niektorú konkrétnu aktivitu zameranú proti rasizmu, diskriminácii alebo inolerancii, ktorá Vás zaujala ? /Označte prosím jednu možnosť, tú, ktorá Vás zaujala najviac./

1. - zaujali ma plagáty, tričká, brožúry a iné propagačné predmety s touto témou
2. - zaujal ma koncert proti rasizmu a diskriminácii
3. - pamätám sa verejné zhromaždenie proti rasizmu
4. - zaujala ma prednáška k tejto téme
5. - zaujala ma diskusia k téme, ktorá bola na škole
6. - zaujala ma diskusia v televízii
7. - nepamätám sa na žiadnu aktivitu s touto témou, ktorá by ma bola zaujala
8. - neodpovedal/a/

Otázka č.16

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Teraz Vám vymenujeme niekoľko združení, spolkov, organizácií. Pri každej z menovaných organizácií označte, či ste jej členom a či ste sa zúčastnili nejakého podujatia danej organizácie počas ostatných 12 mesiacov.

/ V každom riadku zakrúžkovaním vyznačte tú možnosť, ktorá najlepšie vystihuje vašu situáciu./

Organizácie a združenia	Som člen / aktívne sa zúčastňujem činnosti	Som člen /pasívny/, občas sa zúčastňujem činnosti	Nie som člen, ale zúčastňujem sa ich akcií	Nie som ani členom, ani sa nezúčastňujem takýchto aktivít
Mládežnícke občianske združenie alebo organizácia	1	2	3	4
Náboženská alebo cirkevná organizácia mládeže	1	2	3	4
Politická strana	1	2	3	4
Akademický senát, žiacka školská rada, parlament	1	2	3	4
Športová organizácia, spolok, hudobná, tanečná alebo spevácka skupina, divadelná skupina a podobne	1	2	3	4
Odborový zväz, zamestnanecká rada	1	2	3	4

Otázka č.17

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Snažili ste sa niekedy ovplyvniť dianie vo vašom okolí /meste, regióne/ alebo v škole ? Ak áno, akým spôsobom?

/ V každom riadku zakrúžkovaním zaznačte Vašu odpoveď./

	Ano	Nie	Neodpovedal /a/
Podpísal/a/ som alebo zbieral podpisy na petíciu			
Kontaktoval/a/ som obecné/mestské zastupiteľstvo so žiadosťou o pomoc			
Kontaktoval/a/ som školskú radu, akademický senát, so žiadosťou o pomoc			
Napísal/a/ som sťažnosť			
Pracoval/a/ som ako dobrovoľník, dobrovoľníčka			

Otázka č.18

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

*Odpovedzte, prosím, či ste niekedy boli organizátorom nižšie uvedených aktivít, či ste sa ich zúčastnili, prípadne by ste mali záujem zúčastniť sa takýchto aktivít zameraných na témy : **rozmanitosti, tolerancie, ľudských práv a diskriminácie.***

/ Označte jednu odpoveď v každom riadku/.

Témy:	Organizoval/a/ som takúto aktivitu	Zúčastnil/a/ som sa takejto aktivity	Nezúčastnil/a/ som takejto aktivity, ale mal /a/ by som záujem	Nemám záujem o takéto aktivity	Neodpovedal/a/
Rozdávanie letákov, informovanie mladých ľudí sms- mobilom, e-mailom cez internet	1	2	3	4	5
Letný tábor alebo voľno- časové aktivity pre mladých ľudí	1	2	3	4	5
Seminár, školenie, diskusné fórum	1	2	3	4	5
Koncert, divadelné predstavenie	1	2	3	4	5

Otázka č.19

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Slovensko sa aktívne zapojilo do celoeurópskej kampane nazvanej „Každý iný – všetci rovní“, ktorá sa týka tolerancie k odlišnosti, dodržiavania ľudských práv a poskytovaní príležitostí participovať na veciach verejných rôznym znevýhodneným skupinám . Ktoré z nasledujúcich aktivít v rámci uvedenej kampane by Vás zaujali tak, že by ste sa o danú tému začali zaujímať aktívnejšie ? (vyberte a zakrúžkujte prosím tri najpútavejšie)

1. Propagačné materiály
2. Koncerty
3. Infostánky na miestach, kde sa stretávajú mladí ľudia
4. Diskusie v televízii
5. Diskusie na školách
6. Články v časopisoch
7. Multikultúrne večery zamerané na výmenu skúseností medzi mladými ľuďmi z rôznych etnických a iných menšín
8. Iné /uved'te aké/:.....

Demografické údaje dôležité pre spracovanie údajov.

Otázka č.20

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Pohlavie:

1. - muž
2. - žena

Otázka č.21

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Vek:

1. - 14 až 17 rokov
2. - 18 až 21 rokov
3. - 22 až 26 rokov

Otázka č.22

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Národnosť:

1. - slovenská
2. - maďarská
3. - iná /uved'te/:.....

Otázka č.23

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Najvyššie ukončené vzdelanie:

1. - neukončené základné
2. - základné
3. - stredné odborné bez maturity / SOU/
4. - stredné odborné s maturitou / SOŠ, SOU s mat./
5. - stredné všeobecné /Gymnázium/
6. - vysokoškolské bakalárske
7. - vysokoškolské magisterské

Otázka č.24

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Vaša súčasná ekonomická aktivita:

1. - žiak, študent
2. - zamestnanec / v štátnom, družstevnom, súkromnom sektore/
3. - podnikateľ / podnikateľka
4. - nezamestnaný /á/
5. - v domácnosti alebo rodičovské voľno /na MD/
6. - iné /uved'te/ :.....

Otázka č.25

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

V prípade, že ste zamestnaný/á/ uved'te prosím aké zamestnanie v súčasnosti vykonávate:

Zamestnanie:.....

Otázka č.26

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Typ v súčasnosti navštevovanej školy /vypĺňajú len žiaci a študenti/

1. - žiak základnej školy
  2. - žiak strednej odbornej školy bez maturity / SOU/
  3. - žiak strednej odbornej školy s maturitou / SOŠ, SOU s maturitou/
  4. - žiak gymnázia
  5. - študent vysokej školy
-

Otázka č.27

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Aké je Vaše vierovyznanie ?

1. - rímsko-katolícke
  2. - evanjelické
  3. - grécko-katolícke
  4. - iné:.....
  5. - bez vyznania
  6. - neodpovedal/a/
-

Otázka č.28

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Veľkosť trvalého bydliska respondenta:

1. - do 2.000 obyvateľov
2. - od 2001 do 10.000 obyvateľov
3. - od 10.001 do 50.000 obyvateľov
4. - od 50.001 do 100.000 obyvateľov
5. - nad 100.000 obyvateľov

Otázka č.29

Pokyn: Odpovedajú všetci respondenti

Kraj Slovenskej republiky:

1. Bratislavský kraj	5. - Žilinský kraj
2. Trnavský kraj	6. - Banskobystrický kraj
3. Trenčiansky kraj	7. - Prešovský kraj
4. Nitriansky kraj	8. - Košický kraj

Koniec rozhovoru a poďakovanie respondentovi za rozhovor.